

Ügyiratszám: MN/5630-9/2012.

Ügyintéző: **személyes adat**

Tárgy: a burkolt kereskedelmi közlemény közzétételének tilalmára vonatkozó rendelkezés megsértése

A Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság Médiatanácsának

852/2012. (V.9.) számú

HATÁROZATA

A Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság Médiatanácsa (a továbbiakban: **Médiatanács**) a **Magyar RTL Televízió Zrt.-vel** (RTL Klub, 1222 Budapest, Nagytétényi út 29.); a továbbiakban: **Médiaszolgáltató**) szemben hivatalból lefolytatott eljárásában megállapította, hogy a Médiaszolgáltató RTL Klub csatornáján 2012. január 4-én a 8:30:10-kor kezdődött „Törzsutas” című műsorszámot megelőzően és azt követően, valamint a 8:31:48-kor kezdődött AJÁNLÓ egyik szegmensében a „Törzsutas” című műsor előzetesét követően közzétett támogatói üzenettel megsértette a burkolt kereskedelmi közlemény közzétételének tilalmára vonatkozó törvényi rendelkezést, amely miatt a Médiaszolgáltatót

felhívja,

hogy a közléstől számítva haladéktalanul tegyen eleget a jogszerű magatartás követelményének és tartózkodjék a jövőbeni jogsértésektől.

A Médiatanács figyelmezteti a Médiaszolgáltatót, hogy a Médiatanács a médiaigazgatásra vonatkozó szabály következő alkalommal történő megsértése esetén a médiaszolgáltatókról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény (a továbbiakban: **Mttv.**) 187. §-ában meghatározott jogkövetkezményeket alkalmazhat.

E határozat ellen fellebbezésnek nincs helye. A határozat felülvizsgálata a határozat közzétételétől számított 30 napon belül a Fővárosi Törvényszékhez címzett, a Médiatanácsához három példányban benyújtott keresetlevéllel kérhető. A keresetlevél benyújtásának e határozat végrehajtására halasztó hatálya nincs, a keresetlevélben a keresettel támadott határozat végrehajtásának felfüggesztése a bíróságtól kérhető. A keresetet a bíróság a beérkezést követő naptól számított 30 napon belül tárgyalás tartása nélkül bírálja el, a keresetlevélben tárgyalás tartása kérhető.

I n d o k o l á s

A Médiatanács az Mttv. 167. § (1) bekezdésében foglalt általános hatósági felügyelet keretében, hivatalból vizsgálta a Médiaszolgáltató RTL Klub csatornájának 2012. januári műsorfolyamát, és az alábbiakat tapasztalta.

2012. január 4-én a Médiaszolgáltató RTL Klub csatornáján a 8:30:10-kor kezdődött „Törzsutas” című műsor számot megelőzően és azt követően az egyik támogató megjelenésekor a következő hangzott el:

„Ha olcsóbb lenne, kacska lenne. Műsor számunk támogató partnere a pelikan.hu online repülőjegy- és szállásértékesítési portál.”

Ugyanezen a napon a 8:31:48-kor kezdődött AJÁNLÓ egyik szegmensében a „Törzsutas” című műsor előzetesét követően ugyancsak elhangzott a fenti szöveg.

A hatósági ellenőrzés megállapításai alapján felmerült a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény (a továbbiakban: **Smtv.**) 20. § (3) bekezdésének sérelme.

A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: **Ket.**) 29. § (1) bekezdésében foglaltak alapján, a Médiatanács az Mttv. 182. § c) pontjában foglalt hatáskörében hivatalból 2012. március 21-én hatósági eljárást indított a Médiaszolgáltatóval szemben, melyről 541/2012. (III.21.) számú, MN/5630-4/2012. ügyiratszámú végzésében a Ket. 29. § (3) bekezdés a) pontja alapján, a Ket. 29. § (5) bekezdés szerinti tartalommal értesítette a Médiaszolgáltatót, tájékoztatta a hatósági ellenőrzés megállapításairól, valamint felhívta a figyelmét arra, hogy az eljárás során nyilatkozattételi és a Ket. 68. § (1) bekezdése alapján iratbetekintési jog illeti meg.

A Médiaszolgáltató 2012. április 25-én érkezett beadványában a következőket nyilatkozta: A Médiaszolgáltató jelezte, hogy a hatósági eljárás megindításáról értesítő végzésben elírás történt, nyilatkozatát a műsor számban szereplő támogatói szpot kapcsán terjesztette elő. Álláspontja szerint a támogatói üzenet közzétételével nem valósult meg az Smtv. 20. § (3) bekezdésének sérelme. A Médiaszolgáltató kizárólag a támogatás jogszabályi lehetőségével, mint a kereskedelmi közlemény egyik formájával élt, és egyértelművé is tette, hogy ilyen közleményről van szó. Véleménye szerint tehát nem merülhet fel, hogy megtévesztette volna a közönséget, és burkolt kereskedelmi közleményt tett volna közzé. Álláspontja szerint fogalmilag kizárt, hogy olyan esetben, amikor az Mttv. által engedélyezett módon él a támogatással és a támogatást nyújtó nevének, védjegyének, arculatának vagy termékének megjelenítésével, természetét tekintve félrevezetné a közönséget.

A Médiaszolgáltató kétségesnek tartotta azt, hogy a hatóság a támogatói üzenetek kapcsán az esetleges reklámértékű információt burkolt kereskedelmi közleményként azonosította. E körben utalt a Fővárosi Törvényszék 24.K.32.328/2011/9. számú ítéletére.

A Médiaszolgáltató szerint a képi megjelenítés nem reklámértékű információt, hanem egy humoros üzenetet közvetített.

Véleménye szerint a támogatói közlemény nem tartalmazott olyan további információt, amire az Mttv. 26. § (2) bekezdése ne teremtett volna kifejezetten lehetőséget. Megjelent a támogató neve, terméke, továbbá a termékéhez kapcsolódó szlogenje, amelyre 2011. december 14. napján védjegybejelentés is történt. Ennek alátámasztására csatolta a **Személyes adat** igazolását.

A Médiaszolgáltató utalt továbbá arra, hogy az Mttv. 203. § (4) pontjának megfogalmazása egyértelmű, nem feltételes módot használ, azaz nem a „*megtévesztheti*”, „*félrevezetheti*” kifejezéssel él, így jelen támogatói szpotban szereplő közlés nem alkalmas jogszabálysértés megállapítására.

A Médiaszolgáltató elsődlegesen az eljárás megszüntetését kérte. Amennyiben ez nem teljesíthető, úgy kérte, hogy a Médiatanács tekintszen el bármilyen súlyosabb szankció alkalmazásától, különös tekintettel arra, hogy az Mttv. hatályba lépése óta nem követett el ilyen jogsértést.

A Médiatanács a rendelkezésre álló adatok, különösen a hatósági ellenőrzés megállapításai és a Médiaszolgáltató nyilatkozata alapján az alábbi tényállást állapította meg, és azt az alábbiak szerint értékelte:

A Médiatanács megjegyzi, hogy az eljárás megindításáról értesítő végzés 2. oldalán, a zárójeles részben valóban elírás történt, ugyanakkor a végzés a kifogásolt támogatói üzenetet - miszerint „**Ha olcsóbb lenne, kacsa lenne. Műsorszámunk támogató partnere a pelikán.hu online repülőjegy- és szállásértékesítési portál.**” - is rögzítette.

Az Smtv. 20. § (3) bekezdése kimondja, hogy „*a burkolt kereskedelmi közlemény médiatartalomban történő közzététele tilos*”.

Az. Mttv. 203. § 4. pontja értelmében a burkolt kereskedelmi közlemény „*olyan kereskedelmi közlemény, amelynek közzététele természetét tekintve megtéveszti a közönséget. Burkolt reklámnak minősülhet a kereskedelmi közlemény céljait szolgáló közlemény abban az esetben is, ha nem ellenszolgáltatás fejében került közzétételre.*”

Az. Mttv. 203. § 20. pontja határozza meg a kereskedelmi közlemény fogalmát: „*olyan médiatartalom, amelynek célja gazdasági tevékenységet folytató természetes vagy jogi személy, illetve jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaság árujának, szolgáltatásának vagy arculatának közvetlen vagy közvetett népszerűsítése. Az ilyen tartalmak fizetés vagy hasonló ellenszolgáltatás ellenében, vagy önreklámozás céljából kísérik a médiatartalmakat, vagy szerepelnek abban. A kereskedelmi közlemény formái közé tartozik többek között a reklám, a támogatást nyújtó nevének, védjegyének, arculatának vagy termékének megjelenítése, a televíziós vásárlás és a termékmegjelenítés*”.

Az. Mttv. 203. § 63. pontja határozza meg a támogatás fogalmát: „*olyan hozzájárulás, amelyet valamely vállalkozás nyújt valamely médiaszolgáltató vagy műsorszám finanszírozására azzal a céllal, hogy népszerűsítse nevét, védjegyét, arculatát, tevékenységét vagy termékeit*”.

Az. Mttv. 203. § 59. pontja szerint a reklám „*olyan - műsorszámnak minősülő - közlés, tájékoztatás, illetve megjelenítési mód, amely valamely birtokba vehető forgalomképes ingó dolog - ideértve a pénzt, az értékpapírt és a pénzügyi eszközt, valamint a dolog módjára hasznosítható természeti erőket -, szolgáltatás, ingatlan, vagyoni értékű jog értékesítésének*

vagy más módon történő igénybevételenek előmozdítására, vagy e céllal összefüggésben a vállalkozás neve, megjelölése, tevékenysége népszerűsítésére vagy áru, árujelző ismertségének növelésére irányul”.

A reklám és a támogatás is a kereskedelmi közlemény egy-egy fajtája, melynek célja - az Mttv. 203. § 20. pontjában rögzített fogalom-meghatározásból kiindulva - áru, szolgáltatás vagy arculat közvetlen vagy közvetett népszerűsítése. A két jogintézmény rokon jegyei azonban nem adnak lehetőséget azok összemosására. A reklám az egyszerű népszerűsítésen túl azt a célt is szolgálja, hogy többletinformáció közlésével vásárlásra, illetve szolgáltatás igénybevételeire ösztönözze a közönséget.

Az Mttv. 203. § 63. pontja alapján a támogatás célja a támogatást nyújtó nevének, védjegyének, arculatának, tevékenységének vagy termékeinek népszerűsítése. Az Mttv. 26. § (2) bekezdése szerint a támogató megnevezése történhet a támogató vagy az általa megjelölt más vállalkozás neve, védjegye és egyéb, a támogatóra vagy az általa megjelölt más vállalkozásra utaló jelzés, termékére, tevékenységére vagy szolgáltatására való utalás vagy ezek megkülönböztető jele, logója közzétételével, illetve feltüntetésével.

A támogatót az előbbi rendelkezés alapján nem kell cégszerűen megnevezni, és a törvény nem tiltja, hogy az Mttv. 26. § (2) bekezdésében felsorolt „azonosítók” a támogató vállalkozás reklámfilmjével azonos módon (abból vett részlettel) jelenjenek meg a támogató megnevezésében, ha a Médiaszolgáltató ügyel arra, hogy ezáltal a burkolt kereskedelmi közlemény fogalmi elemei nem valósulnak meg.

A Médiaszolgáltató nyilatkozatában kétségesnek tartotta azt, hogy a hatóság a támogatói üzenetek kapcsán esetleges reklámértékű információt burkolt kereskedelmi közleményként azonosít. A Médiatanács ezzel kapcsolatban utal a Fővárosi Törvényszék - a rádiózásról és televíziózásról szóló 1996. évi I. törvény 10. § (5) bekezdésében foglalt, a burkolt reklám közzétételének tilalmára vonatkozó törvényi rendelkezés megsértése tárgyában született - 20.K.31.894/2011/3. számú ítéletében foglaltakra, mely szerint *„a támogató közzététele nem haladhatja meg a támogatás megjelenítésének törvényi kereteit, ha a műsorszolgáltató olyan tartalommal jeleníti meg a támogatót, ami megfelel a burkolt reklám fogalmi elemeinek, mert akkor sérül az Rttv. 10. § (5) bekezdése”.*

A Fővárosi Törvényszék ítéletében utal a Fővárosi Ítéletábrá 3.Kfv.27460/2006/4. számú ítéletében foglaltakra *„mely szerint sem a törvény logikájából, sem annak rendszeréből sem vezethető le, hogy a támogató közzététele burkolt reklámot ne valósíthatna meg. Ezzel ellentétes álláspont elfogadása azt eredményezné, hogy a támogató megnevezésekor a műsorszolgáltató minden további olyan hangj, képi együttest eljuttathat a nézők, hallgatók felé, amely egyebekben reklám vagy burkolt reklám....burkolt reklámot valósít meg a támogatói közlés, ha olyan információt tartalmaz, amely nem tartozik szükségszerűen a megjelenítéshez, ugyanakkor vásárlásra ösztönözheti a fogyasztókat, ilyen információnak tekinthető különösen a termék, szolgáltatás tulajdonságaira, előnyeire, kereskedelmi elérhetőségére, árára utaló figyelemfelhívás”.*

Burkolt kereskedelmi közleménynek az Mttv. 203. § 4. pontja alapján olyan kereskedelmi közlemény tekintendő, amelynek közzététele természetét tekintve megtéveszti a közönséget. Megtévesztő lehet a kereskedelmi közlemény, amely olyan kontextusban kerül bemutatásra, amelyben a közönség annak valódi természetét képtelen felismerni.

Természetét tekintve megtévesztő a támogatói üzenet például akkor, ha reklámüzenetnek minősülő állítások szerepelnek benne a támogató termékével/szolgáltatásával kapcsolatban, termék/szolgáltatás részletes leírását tartalmazza, vagy olyan reklámszlogent jelenít meg, amely felhív, vagy ösztönöz a támogató termékének/szolgáltatásának megvásárlására.

Burkolt reklámozást valósít meg tehát a támogatói üzenet, ha olyan információt tartalmaz, amely nem tartozik szükségszerűen a megjelenítéshez, ugyanakkor vásárlásra ösztönző jellege megállapítható.

A vizsgált támogatói üzenet túllépte a támogató megjelenítésének a fentiekben rögzített feltételeit, burkolt kereskedelmi közleménynek megfelelő tartalmat hordozott magában, mivel a támogató megjelenítése során reklámértékű információ is közlésre került (**Ha olcsóbb lenne, kacsa lenne...**).

A támogatói üzenet megtévesztő volta abban nyilvánult meg, hogy a néző a támogatói üzenet részének tekinthette az egyébként reklámjelleggel rendelkező információt. A közzétett információ a támogató szolgáltatásainak egyik előnyére hívta fel a figyelmet, ezáltal alkalmas volt arra, hogy a szolgáltatásait vonzóvá tegye a nézők számára, így annak igénybevételére ösztönözhetette őket. A „*ha olcsóbb lenne, kacsa lenne...*” szójáték azt a látszatot keltette, hogy a pelikan.hu támogató által kínált szolgáltatás a legolcsóbb, hiszen ha bárki olcsóbb árat kínálna, az „*kacsa lenne*”, azaz nem lenne valós.

Mivel a támogatói üzenetekben burkolt kereskedelmi közleménynek megfelelő tartalom jelent meg, a Médiaszolgáltató a 2012. január 4-én közzétett támogatói üzenettel megsértette az Smtv. 20. § (3) bekezdésében foglaltakat.

A Médiatanács a jogsértés miatt alkalmazandó jogkövetkezmény fajtájának és mértékének meghatározása során az alábbi szempontokat vette figyelembe.

Az Mttv. 186. § (1) bekezdése értelmében:

„Amennyiben a jogsértés csekély súlyú és ismételtség nem állapítható meg, a Médiatanács, illetve a Hivatal - a jogsértés tényének megállapítása és figyelmeztetés mellett - legfeljebb harminc napos határidő tűzésével felhívhatja a jogsértőt a jogsértő magatartás megszüntetésére, a jövőbeni jogsértésektől való tartózkodásra, illetve a jogszerű magatartás tanúsítására, és meghatározhatja annak feltételeit.”

Az Mttv. 187. § (4) bekezdés értelmében ismételtségnek tekintendő, ha a jogsértő a jogerős hatósági határozatban megállapított jogsértő magatartást ugyanazon jogalapon és jogszabályhely tekintetében, ugyanazon tárgykörben, háromszázhatvanöt napon belül legalább kétszer valósítja meg, ide nem értve a csekély súlyú törvénysértéseket.

A Médiatanács a jogkövetkezmény megválasztásakor figyelembe vette, hogy 2011. január 1-jét követően jelen határozat meghozataláig egyetlen alkalommal sem állapította meg az Smtv. 20. § (3) bekezdésének megsértését a Médiaszolgáltatóval szemben. Erre a körülményre és a jogsértés súlyára tekintettel, valamint figyelemmel az Mttv. 187. § (4) bekezdés szerinti ismételtség hiányára, az Mttv. 186. § (1) bekezdésben rögzített jogkövetkezményt alkalmazta a Médiaszolgáltatóval szemben, azaz a jogsértés tényének megállapítása és figyelmeztetés mellett felhívta a jövőbeni jogsértésektől való tartózkodásra, illetve a jogszerű magatartás tanúsítására.

A hatósági eljárás során a Ket. 153. § (2) bekezdésében foglalt rendelkezés szerinti eljárási költség nem merült fel.

A jogorvoslatról szóló tájékoztatás a Ket. 72. § (1) bekezdés da) pontján, valamint az Mttv. 163. § (1) és (3) bekezdésén, valamint a 164. §-on alapul. A tárgyalás tartására vonatkozó tájékoztatás a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 338. § (2) bekezdésén alapul.

Budapest, 2012. május 9.

a Médiatanács nevében

Szalai Annamária
elnök

dr. Auer János
hitelesítő tag

Kapják:

1. Személyes adat